

KMETIJSKI LIST

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno K 12.—

polletno » 6.—

Posamezna številka 30 v

Kmet, pomagaj si sam,
In svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

male oglase K — 40

uradne razglase » — 80

reklame » 1.—

Uredništvo in upravljanje lista je v Ljubljani v bivši Mahrovi trgovski šoli pred „Mestnim domom“.

V resni preudarek!

Nastopno naj služi v resni preudarek tistim, ki nas po listih napadajo in vprašujejo, kdo da je prvi začel časopisno gonjo. Mi ali vi? Naš list še dolgo potem ni izhajal in tudi naša stranka še ni bila ustanovljena, ko ste že začeli nas nesramno napadati po svojih listih.

Prosimo vas, odgovorite nam na sledeča vprašanja z besedicama da ali ne!

1.) Imamo ali nimamo mi kmetje pred Bogom in pod solncem iste pravice glede samega sebe kakor drugi stanovi v človeški družbi?

2.) Ali dovoljuje Bog tudi nam kmetom prosto voljo ali samo drugim stanovom? Če smo upravičeni do nje, zakaj nam jo odrekate?

3.) Ker se sklicujete na verska načela, povejte odkrito:

Ali je učil naš Izveličar netiti med ljudstvom ogenj obrekovanja, laži in razdora? Ali ni rekel: „Mir vam bodi?“ Zakaj dovoljete proti Njegovim naukom v svojih listih nesramno gonjo in netenje sovraštva?

4.) Kje pa ste bili ob izbruhu vojne, da nam niste povedali, naj bi mi ne šli v družbi najhujšega sovražnika sv. vere, to je s Turčinom, moriti srbske in ruske brate kristjane, in naj bi ne šli pomagati Turku varovati svete dežele, da bi mu jo ne vzeli kristjani?

5.) Kje ste bili tačas, ko je sovražnik sv. vere pobral naše (ne državno) imetje, naš ponos, naše zvonove iz zvonikov naših cerkva? Ali je preskrbljeno, da dobimo pobrano nazaj? O dobro vemo, da ste molčali in z veselim obrazom dovolili nenasitnim židom in kapitalistom ropati naše imetje, ki je služilo za proizvodnjo moralnih strojev zoper naše brate.

6.) Ali ni vaša sveta dolžnost, nas učiti ljubiti svojega bližnjega kakor samega sebe, ne pa se sovražiti med sabo zaradi naše samostojne

stanovske organizacije? In ako je to vaša dolžnost, zakaj dovoljete v svojih listih hujskanje kmeta proti kmetu? Kažete nam pokojnega č. g. dr. Kreka in č. g. dr. Jegliča. Kdo izmed nas je vendar še ta dva gospoda napadal, kadar sta res požrtvovalno delala za blagor slovenskega naroda?

7.) Zakaj pa drugih gospodov ne omenjate? Zakaj ne poveste, kolikih zaslug so si stekli za ljubljansko barje dr. Susteršič in drugovi in koliko dobrega so naredili s tem, ker so olajšali zaklad močvirskega odbora za en četr milijona kron, ker so ga dali za vojno posojilo, za nadaljevanje roparske vojne proti našim bratom? Zakaj vendar ne naštevate tistih gospodov, kateri so s prilizovanjem in z nasiljem pobirali pri naših ženah vojno posojilo? Kdo bo dal posojeno nazaj? Morda vi iz vašega strankinega zaklada? Kajneda, mirno lahko rečemo, da nam kaj takega ni pričakovati od vaše tako pravicoljubne strani, ker bi vam to preveč žepe izpraznilo! Da, da, tako voditi kmeta, je lahko, to je neslo! Zato vam tudi ne gre v glavo, da bi se kmet sam vodil! Vidite, naša „Samostojna kmetijska stranka“ vas zaradi tega tako peče, ker se bojite resnice in obsodbe, ne pa iz vzrokov, katere navajate po svojem časopisju in po shodih!

Ako hočete, da res ugleda in spoštovanja v ljudstvu ne izgubite, pustite nas v miru, da si svojo stanovsko organizacijo po svojih stanovskih zahtevah uravnamo. Ako ste inteligentnejši od nas, bi vas moralo biti sram, dovoljevati v svojih časopisih to divjaško preklanje proti nam. Kot olikanci bi se morali izogniti vsakemu prekanju. Potem bi lahko tudi zahtevali, da se vas kot miroljubne spoštuje.

Cetudi mislite, da imamo precej trde buče na vrhnem koncu svojega telesa, si odslej vendar ne bomo več pustili na njih od nikogar „prekrije špičiti“.

Kmetijsko ljudstvo je itak najbolj verno, zato se ne bojte za njega v tem oziru. Toda stanovska stvar se nas tiče — torej je in ostane naša.

Mi rabimo učiteljev, nikakor pa ne hujskačev, opravljalcev in tem podobnih ljudi, ki so hujši od vaških opravljivk, katere ima, kakor pravijo, sam satan v službi, da skrbe za razdore, prepire in poboje med mirnim ljudstvom. Zato bomo pa mi breobzirni v naši samostojni organizaciji napram razdiralnim elementom in naj si bodo ti kdorkoli hočejo. Mi korakamo z mirno vestjo in vedrim čelom brez krink po jasno nam začrtani poti v boj za staro pravdo, za osamosvojitve kmečkega stanu pod zastavo „Samostojne kmetijske stranke“.

Glede napadov je pa stvar v vaših rokah. Ako boste mirni in pošteni, ne boste nikdar imeli prilike pritoževati se čez nas. Najlepše za vas je, ako ste res prijatelji kmečkega stanu, da priznate naš program ter pomagate kmeta organizirati v edino pravi stanovski organizaciji, to je v „Samostojni kmetijski stranki“. „Kmečko zvezo“ pa odložite v arhiv med staro, nerabno šaro! To vam svetuje — notranjski kmet.

Kmetško pismo.

II.

Dragi kmet! Pogled v predvojno in medvojno preteklost ti pokaže, kako je „Slovenska ljudska stranka“ znala izrabiti splošno in enako volilno pravico, katero so si narodi izvojevali pred dvajsetimi leti v bivšem avstrijskem državnem zboru. Rečemo lahko tudi, da narodi niso dosegli s splošno in enako volilno pravico tega, kar so pričakovali, marveč le nekaj, kar si je vlada sama želela in s čemur so politični magnati računali, da jim bo neslo.

Odprto pismo gospodu Franu Žebotu, uredniku „Slovenskega Gospodarja“.

(Piše Ivan Mermolja.)

Dragi prijatelj Žebot!

Moja dolžnost je, da se Ti izkažem hvaležnega za toliko počaščenje v „Slovenskem Gospodarju“ s tem, da objavim Tvoje slavno ime v našem listu. Zahvalil sem se Ti že v zaprtem pismu za reklamo, ki jo delaš v „Slovenskem Gospodarju“ za našo stranko. Da bodo pa tudi drugi naši poznali svojega pomočnika, Ti pišem še odprto pismo. Tvoja pomoč je neprecenljiva. Saj veš, da naenkrat mi ne moremo prebroditi vse dežele. Celi okraj, v katere bi mi ne prišli še pol leta, se oglašajo s pismi dan za dnem ter prihajajo tudi osebno pozivat nas, naj skličemo shode. Sprejemajo navodila, da tudi sami vršijo delo za našo stranko dalje. Torej lepa Ti zahvala. Prosim te, da nam pomagaš še v naprej, saj si tudi Ti kmečki sin, kaj ne? — Ti preklicani liberalci so bolj trdi. Neki doktor me je nahrulil, zakaj razdiramo njih stranko. Odgovoril sem mu: „Zakaj pa nas ne napadate v svojih listih, če vam delamo krivico?“ Odgovoril mi je: „Menite, da smo tako bedasti, da bomo delali reklamo za vašo stranko“. Tako mi je odgovoril. Zatorej se bojim, da bi ne prišel dr. Korošec na sled Tvojemu delu ter Te izgnal iz uredništva, ker si nam dober pomagač. V tem primeru bi

Te morali iz hvaležnosti seveda mi vzeti za urednika. Ampak tu je pa neka druga ovira.

Spominjam Te na čase svetovne vojske. Kaj si tedaj pisal v „Slovenskem Gospodarju“?! Vem, da bi jih Ti rad pozabil. Toda verjemi, jaz in tisoči drugih, ki smo še ostali živi in ki smo prestali neizmerno gorja, ne moremo, ne smemo in nočemo pozabiti. Spominjam Te na tisti dan meseca julija 1915. leta, ko sem ob palici prikrevljal k Tebi kot ranjenec iz doma rekonvalescentov, kjer nas je bilo nad tisoč ranjenih in pohabljenih Slovencev. Vprašal sem Te, kaj delaš, za kaj toliko pišeš in navdušuješ za vojsko, ki jo vodijo Nemci, Habsburgovci. Rekel sem Ti: „Pridi med vojake, ko dobe Tvoj list v roke in se prepričaj, kako Te kolnejo!“ Pa Ti nisi šel. Za tebe ni bila vojska, samo za druge je morala biti. Ti si bil priganjač in si si mislil: „Naj se koljejo ljudje, naj dajejo vojno posojilo, naj gredo vsi moški v vojsko! Zenske in otroci naj sejejo žito in ga dajejo državi po 15 krajcarjev kilogram“. Jaz sem Ti potem rekel, da je bolje, če prenehaš z izdajanjem lista, kakor da priganjaš ljudi na morišče. Ti si mi odgovoril, da ljudstvo mora imeti list, ki naj ga vodi. Danes pa se celo na shodih pereš, da je prišel k Tebi sam glavar in Ti rekel, da moraš tako pisati, ker drugače pojdeš v fronto. Torej za to, da nisi šel v fronto, si leta in leta gonil druge v smrt. Ali si bil Ti več vreden kot stotisoči drugih? Ščutil si dunajsko apostolsko veličanstvo po milosti Božji in delal zanj, klical si maščevanje za

ljubljenega Švaba prestolonaslednika, ki je zapustil milijone svojim otrokom, nagovarjal si moške, naj gredo v trumah v smrt in nisi hotel vedeti, kako so trpeli očetje, ki so zapustili nepreskrbljene otroke. Ko je ves svet obsodil Avstrijo na smrt, ko je bilo vsakemu človeku z zdravim razumom znano in jasno, da Avstrija mora propasti, ko je vsakdo vedel, da čim dalj vojska traja, tem več bode bede in trpljenja ter da bo konec Avstrije vseeno prišel, si v „Straži“ in „Slovenskem Gospodarju“ vendar še vedno navduševal za vojsko in zagotavljal zmago. Še v mesecu avgustu leta 1917. ste slavili Karlov god in vaš dr. Medved je slavil tega moža, ter zatrjeval, da Avstrija ne bo nikdar propadla. Poudarjal je, da bo Avstrijo varovala Marija. Govoril je: „Poglejte, nebo nam je milo in dalo nam je tako lep dan danes, ko slavimo praznik Njega Veličanstva“. Jaz sem Ti to očital in Te vprašal, kako da se moreš tako kruto norčevati iz ljudstva v času, ko pod vladajočim dunajskim trinogom ječe nedolžni narodi v podzemskih rovih, ko umirajo in se valjajo v krvi tisoči, ko trepečejo in zdihujejo žene, dekleta in otroci. Rekel sem Ti, da morejo delati kaj takega le ljudje, ki niso vojske še prav nič občutili in so tudi gotovi, da je ne bodo. Ti si me pogledal kakor kakšnega veleizdajalca in se čudil moji predrznosti, da se upam tako izraziti proti apostolskemu veličanstvu po milosti Božji.

In danes pa se predrzneš, hvaliti se, da si vztrajal z listom, ko so drugi prenehali. Prene-

Takozvana „ljudska“ stranka je takrat stopila na plan v znamenju te splošne in enake volilne pravice, ker je vnaprej vedela, da bo z izrabljanjem verskega čuta našega kmeta zadočila premoč. Zato je vpregla sveto vero v svoj strankarski voz. Neštetim in alim shodom je sledil veliki katoliški shod, na katerem je doktor Šusteršič, ki ga danes SLS. sama prizna za velikega hinavca in svetohlinca, vpricho zbranih javno na političnem odru s povzdignjenimi rokami in k nebu obrnenimi očmi, na glas molil in prosil mater Božjo, da mu da pomoč v njegovem boju za stranko, ki je izgledala na zunaj kot krščanska, na znotraj pa bila več kakor paganska. Zanesel je tako dr. Šusteršič našo sveto vero v politiko in umazano politiko usilil v Božje hrame. Na očiten način se je tako norca delal iz slovenskega ljudstva in iz svete vere.

Pred Bogom pa se je težko pregrešil zoper Božje zapovedi, v katerih beremo: ne imenuj po nemarnem imena Božjega!

Veliko pristašev iz SLS. je bilo prepričanih, da se dr. Šusteršič hlina, da se hinavsko dela pobožnega in da se javno dela norca iz sv. vere in iz ljudstva.

Vendar je šlo tudi razumništvu „ljudske“ stranke za svojim voditeljem in mu pri volitvah in drugih prilikah pomagalo slepiti tebe, slovenski kmet, da si misliš, da voliš v državni in v deželni zbor same pristne katoliške može, same krščanske skale, na katere si zidal vse svoje upanje. Kakšni može in kakšne skale so bili ti tvoji izvoljenci, o tem te je prepričal prvak „ljudske“ stranke, dr. Šusteršič sam, ko je v letu 1914. grmel za vojsko, da se je slišalo gori do cesarja; ko je višjemu armadnemu vodstvu navsveoval, da se naše slovenske fante pošlje iz Galicije na italijansko fronto, ki je bila izmed vseh front najbolj krvava; ko je kot tvoj deželni glavar v zadnjem letu svetovne vojske pri vojaških oblastvih zatožil slovenske vojake in častnike, tvoje sinove izdajal avstrijski vladi kot veleizdajalce; ko je kot tvoj deželni glavar mirnim srcem pripustil, da so prišle nad tebe, ubogi in zapeljani kmet, najhujše vojne rekvizicije. Torej ta nesrečni človek in njegovi pomagači so sami dokazali, da si ti ubogi kmet misliš, da voliš poštenjake, v resnici pa si volil brezčastne ljudi.

To so ti dokazali sami s svojim delom, ljubi kmet. Verjemi jim le tudi še zanjeprej!

Lepo pozdravljam!

Tvoj Agroslav.

Pospeševanje vinskega prometa in naše zadrugištvo.

Promet z vinom je v primeri z drugimi državami v naših krajih še na jako priprosti stopnji.

Ako želi kak tuj odjemalec nakupiti v naših krajih nekaj vina, romati mora od ene vinske

hali so, ker niso hoteli vršiti izdajalskega dela nad narodom. Ti pa, ki si to vršil in veroval do zadnjega v zmago slavne Avstrije, imaš pogum, da si lastiš zasluge glede ustanovitve Jugoslavije. Postopaš oblastno, kakor da imaš monopol nad vsemi oblastvi, nad glavarstvom, mestom in vojaštvom. In na shodih groziš z bajoneti. Tako hočeš napraviti govoriti, kakor da je to dovoljeno le Tebi in Tvoji častni družbi. Končno se Ti tudi zahvaljujem za počastitev moje rojstne vasi Vrtojbe. Le v tem si slabo poučen, ker si napravil iz ene dve. Od nekdanj sta bili dve Vrtojbi — Dolnja in Gornja. Tudi cerkvi sta bili od nekdanj dve. Jaz nisem razdvajal, ampak družil kmete obeh Vrtojb. Izvozno zadrugo sem jaz ustanovil in vodil. Združil sem kmete tudi iz vse goriške okolice in ne samo iz Vrtojbe. Bil sem ves čas predsednik in vodja zadruga. Ko je izbruhnila vojna, smo imeli za 200.000 kron kreditiranega blaga v Nemčiji, Švici in Italiji. Moral sem s prvimi na gališko fronto. Hujše so mi bile duševne muke in skrbi zaradi zadruga, kakor vsi telesni napor v Galiciji. Vendar sem imel to srečo v nesreči, da sem bil le ranjen in ne ubit. Kot invalid sem bil toliko odpuščen, da sem izterjal večino terjatev in zaslužilo se je v vojski toliko, da je zadruga popolnoma krita, tudi če se nič več ne izterja. Toliko o tem, ker hočeš dokazov, za katere ne bi zadostoval naš list. Za enkrat naj to zadostuje, drugič pa morda kaj več.

gorice do druge, poiskati vinogradnike, ki še po večini ne stanujejo na mestu, ampak v oddaljenih krajih.

V njihovih tudi nad vse priprostitih vinskih kletah (pravzaprav shrambah) najde v vsakem sodu drugo vino, z drugačnim okusom, mesto večje množine vina enake kakovosti, kakor jo rabi on.

Vsak bo pripoznal, da na ta način ne bomo nikoli dosegli, da bi se od nas izvažalo vino v velikem, ampak da bomo vedno navezani le na domače kupce, ki so naših primitivnih razmer že vajeni in ki jim ni za trud in izgubo časa.

In vendar je v interesu prometa z vinom, zlasti v interesu njega izvoza neobhodno potrebno, da se te razmere izpremenijo. Prišli bodo gotovo slej ali prej časi, ko bo naš vinski pridelek v deželi težko prodati. Cene bodo padale, vinogradnik ne bo prišel več na svoj račun in vinogradništvo bo propadalo gotovo na veliko gospodarsko škodo naše države.

Treba je torej, da že sedaj zainteresiramo tujega kupca za naš vinski pridelek in da mu nudimo poleg dobrega blaga tudi priliko, da nakupi lahko na enem mestu večjo množino pridelka kolikor mogoče enake kakovosti.

Da mu te prilike ne more nuditi posameznik, je umevno. Ako pa nudi to priliko vinski trgovec, bo pritiskal na ceno vina pri vinogradniku.

Za tak namen je najbolje, da se vinogradniki združijo v **vinarske ali kletarske zadruga**, ki prevzemajo od svojih članov vinski pridelek ter ga izenačijo, šolajo, da je pripraven za prodajo in izvoz in posredujejo ter pospešujejo tako vinsko kupčijo.

Ker je pri taki vinski trgovini vsak posredovalec-nevinogradnik izključen, ostane ves dobiček v roki vinogradnika samega, kar je gotovo edino pravilno in pravično.

Kaj zamore dobra vinarska zadruga, videli smo pred in med vojsko pri vinarski zadrugi (kmetijskem društvu) v Vipavi, ki nam jo je žal sedaj odvzel nenasitni Italijan.

Ta zadruga je izvažala že na tisoče hektolitrov vina na leto, v vojski je dobavljala vino za vojaštvo, ves dobiček, ki bi šel sicer v nikdar polni žep ostudnih verižnikov, ostal je v rokah vinogradnika-trpina, ki v potu svojega obraza z največjim trudom in ogromnimi stroški obdeluje svojo zemljo, da jej iztisne dragoceno vinsko kapljico.

Že bivša avstrijska vlada je podpirala vsestransko razvoj kmetijskih, torej tudi vinarskih zadrug, dobro vedoč, da s tem pomaga vsej državi.

Da bode to storila in morala storiti tudi naša sedanja, lastna, narodna vlada, o tem ni nikaškega dvoma, vsaj bi šlo za vzdrževanje važne kmetijske panoge, vinogradništva, ki je v naši državi življenskega pomena.

Vsaj bo naša država pridelovala tri do štiri milijone hektolitrov vina v vrednosti najmanj dveh milijard kron. Kam z vinom, če ga ne bomo izvažali?

Pravilno in potrebno bi bilo, da bi se že sedaj pripravljali za izvoz vina. Vinski odjemalci iz inozemstva (n. pr. iz Češke) se že sedaj pri nas oglašajo in vprašujejo, ali in kaj imamo na prodaj. In mi? Mi spimo kakor po navadi in čakamo na tujo pomoč!

Zdaj bi bil pravi čas, da se organiziramo v vinarske zadruga, da iščemo stika s tujino in da jej nudimo vse mogoče ugodnosti pri nakupu vina, da si tako že sedaj zagotovimo zunanje odjemalce.

In kaj vidimo pri nas? Ravnokar so sklenili gospodje, ki po večini niti vinogradniki niso, še manj pa imajo srce za vinogradnika, da razderejo in razbijejo edino našo organizacijo, ki je nedavno še uspešno in z dobičkom delovala in koje delovanje je zadnje čase ohromilo le nesrečno politično strankarstvo, ki ne izvzema tudi najpotrebnejših gospodarskih organizacij.

Našo deželno vinarsko zadrugo so sklenili razdružiti in pokopati. Niti najmanjšega tehtnega vzroka ni za to. Zadruga je gmotno dobro podprta, ima krasen inventar in dobro strokovno vodstvo. Zakaj jo tedaj razbijati?

Vinogradniki, vzdramite se in pobrigajte se vendar za svoje najpotrebnejše stanovske zadeve. Lastna korist vam veli, da razdružitev deželne vinarske zadruga preprečite.

Pristopajte v obilnem številu k tej zadrugi in udeležite se kar najštevilnejše prihodnjega

občnega zbora, ki ima odločevati o usodi naše prepotrebne deželne vinarske zadruga. Ustanovljajte in oživite tudi krajevne vinarske zadruga!

B. Skalicky.

Vinarska zadruga v novi nevarnosti?

Načelnštvo vinarske zadruga napoveduje zopet likvidacijo. V ta namen se je sklical na dan 25. septembra izredni občni zbor. Še preden se je postavila razdružitev na dnevni red in še preden se je ta sklenila, naj se že obravnava o likvidaciji, in če ne bosta pri tem izrednem zborovanju zastopani dve tretjini zadrugičnikov, naj se v treh tednih veljavno sklepa brez ozira na število udeležencev, kakor da bi ne imeli sklepi zadnjega občnega zbora nobene veljave pred očmi načelnštva! Protestiramo proti tej samovoljnosti sedanjega načelnštva! Občni zbor, sklican na dan 25. septembra, ni bil sklepčen, vsled česar se vrši izredni občni zbor ob vsaki udeležbi dne 17. oktobra t. l.

Pri zadnjem občnem zboru se je sklenilo, da ima zadruga naprej delovati in da se ima času primerno preustrojiti, da ima pred vsem nabirati nove člane in zanesti potrebno zanimanje za njene važne naloge med širše sloje naših vinogradnikov. Kakor vemo, se pa ni zgodilo nič v tem pogledu. Načelnštvo se je lotilo le vprašanja Unionske kleti in ker je to izpodletelo, hoče sedaj zadrugo pokopati, kakor da bi šlo pri taki zadrugi edino le za oštarijsko delo. Vsaj vendar to ni glavna naloga zadruga! Nadrobno točenje vina je navsezadnje stvar gostiln, ki jih je več kot dosti v Ljubljani, zadruga naj se pa poprime hvaležnejšega dela, loti se naj pospeševanja in posredovanja vinske trgovine na debelo, in sicer za potrebe v deželi, zlasti pa za izvoz v vnanje dežele.

Seveda morajo sedeti v načelnštvu drugi može, ki bodo res iz vinogradniških krajev in ki bodo imeli potrebno voljo in sposobnost za take naloge. Sedanjemu načelnštvu pa manjka tega. Zato naj pa prihodnjič odstopi in prepusti posle sposobnejšim in za stvar v resnici vnetim možem. Danes je vinarska zadruga bolj potrebna kakor kdaj poprej in nikakor ne gre, da bi jo pokopavali ljudje, ki pravzaprav po vsem nastopanju danes nič več ne spadajo vanjo.

Vsi, ki vam je obstoj te zadruga pri srcu in ki še niste člani, pristopite takoj! Vpošljite 10 kron pristopnine in 20 kron za delež vinarškemu nadzorniku v Kandiji, pošta Novo mesto, ali pa kletarskemu nadzorništvu v Ljubljani; dne 17. oktobra pa pridite gotovo k zborovanju, kajti vsak glas je potreben, da izvestna gospoda te prepotrebne zadruga iz gole dobičkaželjnosti ne razbije.

Kriza pri vinarski zadrugi.

Sedanje načelnštvo hoče na vsak način zadrugo razdreti. Zato je sklicalo na petek dne 17. oktobra t. l. drugi izredni občni zbor v Ljubljano, ki ima končno veljavno sklepati o njeni razdružitvi, in sicer pri vsakem številu zadrugičnikov. Prvi izredni občni zbor ni bil sklepčen, ker niso zanj izvedeli ne zadrugičniki, ne nadzorništvo. Ker ima zadruga lepo premoženje in je danes edina zadruga osnova v deželi, ki je poklicana varovati interese naše vinske kupčije in vplivati s tem tudi na prihodnji položaj našega vinogradništva, pozivljemo vse naše člane, da se tega izrednega občnega zbora za gotovo udeležbo dne 17. oktobra in da nastopijo vsi proti razdružitvi in proti likvidaciji. Zavrtniti moramo vse samovoljne poskuse sedanjih članov načelnštva, ki hočejo iz ozirov na lastne koristi zadrugo razbiti in spraviti ob življenje. Zadruga naj ostane, načelnštvo naj odstopi! Zborovanje se bo vršilo imenovanega dne v dvorani hotela Union v Ljubljani in prične ob pol enajstih dopoldne.

„Ljudski glas“,

to je list socialnih demokratov, s katerim hočejo med svoje vrste vloviti tudi kmete in kmetijske delavce. V nekem članku se človek, ki nima pojma o bistvu kmetijstva, strastno zaletava v

Razredno stališče kmeta in — če bo potrebno — tudi razredni boj morata služiti samo v povzdigo samostojnega kmečkemu stanu. Ko pride kmet do moči, bo za vse prav, ker le odtod zamore izvirati pravičnost.

Črnogledci vidijo rešitev svojih sebičnih namerov v tem, ako pride dober, prefrigan govornik iz mesta, pa začne prav pošteno „žajfati“ navzočne kmete, da naj vlada ljubezen in pravičnost med vsemi stanovi.

Mislim, da pokažemo kmetje dovolj pravičnosti, ako proglasimo, naj imajo stanovi, ki so plačani iz javnih bremen, dovolj za poštenu preživitev, naj bodo nižje vrste in kategorije z mladimi nastavljenici boljše plačane kot doslej.

Strinjam se s tem, da bo stanovsko organiziran kmet pustil na strani stranki buržoazijskih, meščanskih političnih sleparjev (SLS. in JDS.), kateri sta sklenili grd političen zakon „na kvatre“, da izžemata trpeči stan, ki hoče korakati po lepi, beli cesti naprej ter pri volitvah tudi povedati z glasovnico, da političnega divjega zakona med klerikalci in liberalci „na kvatre“ ne odobrava.

Zamenjevalna pogodba z Avstrijo.

Dne 2. septembra je bila podpisana trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo. Jugoslavija je pri pogajanjih zastopal pristaš „Slovenske ljudske stranke“ dr. Slokar. Glasom te pogodbe bo dobavila Jugoslavija Avstriji: 1350 vagonov moke št. 0; 900 vagonov moke št. 6; 2800 vagonov pšenice, ječmena in rži; 2400 vagonov koruze; 300 vagonov fižola; 600 vagonov otrobov; 8000 vagonov krompirja; 6000 debelih prasičev; 1000 pitanih volov; 5000 ovac; 25 vagonov perutnine; 20 vagonov masti in špeha; 25 vagonov suhega mesa; 35 vagonov jajc v zabojih, in sicer zaboj z najmanj po 1440 komadov. Nadalje bo Jugoslavija dovolila izvoznice v mejah razpoložljivih količin za volno, kožo, čebelni vosek, svinec, mangan, cink in cinkovo pločevino, antimon, živo srebro, oglje, konoplje, kovane žebelje, strojila, razno lesovje kakor hrast itd.

Ako pogledamo vso to našeto vrsto, vidimo, da se bodo izvažali takorekoč izključno le kmetijski pridelki. Na da, saj smo agrarna država! Ves izvoz teh kmetijskih pridelkov bi utegnil predstavljati okroglo vsoto 750.000.000 kron.

Poglejmo pa tudi, kaj bo kmet dobil za teh 750 milijonov kron v zameno. Dobil bo za 14 milijonov kron gospodarskih strojev (ne izključno kmetijskih strojev), traverz in raznega železja. To vrednost bodo pa najbrže povečini predstavljale le traverze in razno železje. Vsa druga zamena se kmeta skoraj niti ne dotakne.

Za 750 milijonov kron izvoženih kmetijskih pridelkov bo dobil jugoslovanski kmet za 14 milijonov kron traverz in (morda starega?) železja v zameno.

Kmet, dovolj ti mora biti, ako imaš oči! Prepričan si lahko, da gospoda res za tebe prav po očetovsko skrbi!

Tako! Samo toliko o tej nesrečni pogodbi. Kmet, ako hočeš še nadalje poljubljati bič, s katerim te gospoda tepe, pa ga poljublaj, samo strojil nikari ne izvažaj! Porabi jih rajši za to, da si doma ustrojš kožo, da bičevi udarci ne bodo tako skeleli. Vsaj samo toliko pameti in močastosti ter smisla za svojo lastno skrb še imej!

Strankine vesti.

Naši shodi bodo: v nedeljo dne 12. oktobra: v Zelimljah ob enajstih dopoldne, v Radomljah po prvi sv. maši, v Dobu ob treh popoldne.

Poziv!

Vse tiste naše somišljenike, ki se čutijo sposobne nastopati kot govorniki in imajo veselje do tega, vljudno pozivljemo, da javijo našemu tajništvu svoj naslov ali pa se sami osebno zglašijo.

Pozor!

Kdor ima stare letnike „Domoljuba“, „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražer“, in sicer letnike 1914. do 1918., nam jih naj za dobro plačilo ponudi v nakup. Ponudbe na naše uredništvo.

Dopisi.

(Prevoz zemskih ostankov našega junaka nadporočnika Malgaja.) Odboru za Malgajev spomenik v St. Juriju ob južni železnici je uspelo, da more izpolniti zadnjo željo junakovo, da počiva njegovo truplo v rodni zemlji. Zemski ostanki se ekshumirajo dne 24. oktobra ob devetih predpoldne v Guštanju, odkoder se prepelje krsta z vozom v Dravograd. Dohod v Celje dne 25. oktobra zvečer, odtod prevoz dne 26. oktobra zjutraj v St. Juri ob južni železnici, kjer se po svečani sv. maši-zadušnici v domači župni cerkvi izroče zemeljski ostanki materi zemlji. Isti dan popoldne odkritje spominske plošče na njegovem domu. Slovenci! Slovenke! Naša dolžnost je, da izkažemo vsi zadnjo čast junaku, ki je posvetil vse svoje moči osvobojenju naših bratov na Koroškem in za ta ideal žrtvoval v junaški borbi svoje mlado življenje. Zadnja pot junaka Malgaja bodi dokaz, kako vemo ceniti Slovenci pravo ljubezen do naroda in domovine. V prvi vrsti pozivljemo vsa narodna društva, da se polnoštevilno udeležijo pogreba. Za društva se preskrbi obed. Število udeležencev se naj prijavi podpisanimu odboru najpozneje do dne 20. oktobra. Natančni spored se bo pravočasno objavil. — Odbor za Malgajev spomenik v St. Juriju ob južni železnici.

(St. Jernej.) Neki tukajšnji posestnik, žagar in mlinar se je izrazil pri neki priliki v pogovoru med drugim na vprašanje: zakaj je sedaj pristopil h klerikalni stranki: „Pri tej stranki je dobro zategadelj, ker če kdo koga ubije, ga zagovarjajo; ker če jim zaračunaš kolikor hočeš visoko, plačajo; ker, če si siromak in če si njihov pristaš, ti pomagajo; ker, če narediš to ali ono, dobro ali slabo, odobrujejo; ker če si poštenjakovič ali lopovič, če si hinavec in zahrbtnjež, te zagovarjajo in ljubijo in pravijo: „ta je naš, temu moramo pomagati“. Lepe in čedne ljudi vzgaja tedaj ta stranka. Take in enake izrodke v človeški podobi hoče vsiliti kmetu, da ga zastopajo v občini, v deželi in v državi. Obžalujemo in pomilujemo ljudi, katerih ni vojska prav nič izučila. Ako bodo taki temni elementi, ki so vse preje kot poštenjaki, zastopali kmečki stan, potem bo žalostno na svetu.

(Vransko.) Pri nas je bil dne 28. septembra lepo obiskan shod „Samostojne kmetijske stranke“. Kmetje smo ustanovitev te stranke pozdravili z največjim veseljem, ker se nam je s tem zopet povrnil tisti čas, ko smo kmetje v stanu sami odločati o svoji bodočnosti. Ustanovili so se krajevni odbori za občine Vransko, Sv. Jeronim in Prekopa. Oglasilo se je mnogo novih naročnikov na „Kmetijski List“, ki se neustrašeno bojuje za kmečko pravdo. Izvoljeni odbori bodo šli takoj vstrajno na delo!

(Toplice.) „Domoljub“ z dne 2. septembra prinaša med domačimi novicami „Donesek k verskemu programu „Samostojne kmetijske stranke“, in piše, da se je govorilo in razpravljalo na našem shodu, da je treba pobiti vse „farje in kaplane tja do papeža“. Povemo odkrito, da je to, kar je prinesel „Domoljub“, nesramna laž. Pribijemo, da se na našem shodu o „farjih“ sploh ničesar ni govorilo, ne razpravljalo. Tudi nočemo mi nikdar rabiti besede „far“, ako hočemo govoriti o duhovniku. Na našem ustanovnem shodu (kakega sestanka sploh ni bilo) so bili zastopani možje vseh strank in tistega, ki misli, da se je kakšni stranki delala krivica, prosimo, da se oglasi. (Sicer pa je imel itak priliko na shodu!) Sramota za tiste zvezarje, ki se skrivajo za „Domoljubom“ in tako prikrito blatijo našo stranko. Ne nas, ampak nje same bo to umazalo in oblatilo to blato, ki ga mečejo na nas! Naše tovariše pa prosimo, da pokažejo ta odstavek tistim, ki berejo „Domoljuba“, da se prepričajo, kakšne laži trosi ta list. — Topličan.

(Vodice.) Tudi pri nas so se začeli kmetje zavedati in pristopati k „Samostojni kmetijski stranki“. Udov imamo že lepo število in tudi naročnikov na „Kmetijski List“. Mnogo je še v občini takih kmetov, ki se vsled odsvetovanja in pretenja „nekmetov“ ne upajo pristopiti k stranki, pa tudi te bo sčasoma pamet srečala in pridružili se nam bodo, ker se bodo prepričali, da spada kmet samo v tako stranko, ki ji načeljuje kmet, ne pa gospoda. Torej, kmetje, ki niste še udje naše stranke, vpišite se v stranko in naročite si „Kmetijski List“, ker le na ta način si boste zagotovili obstanek na domačiji. — In še nekaj!

Kaj, ko bi se v naši občini gostilne nekoliko nadzorovale?! Ali ni prav nobenih naredb, ki bi zabranjevale, da bi se že popolnoma pijanim in nezavestnim ljudem pijača dajala in se jih nato kakor živinčeta iz gostilne izganjalo? Taki usmiljenja vredni reveži tavajo potem vsi onesnaženi in vsled preobilo zaužite pijače popolnoma norčavi po blatu in dežju okoli ter povzročajo družinam grozne skrbi in muke. Ali ni gostilničarja nič sram takega postopanja in ali nima prav nič vesti napram nesrečnim revežem-pijanecem? Pijancu daje toliko časa pijače, dokler čuti pri njem kaj denarja in makari, če je revež tudi že na pol mrtev. — Nedavno je pisal „Domoljub“, da se je na „Jakobovo nedeljo“ ponoči v Polju popivalo, godlo in plesalo ter da je dotični gostilničar verižnik. V drugi številki „Domoljuba“ pa je bil tisti članek preklican in gostilničar kot neverižnik in vzormožak narisano. Mi nimamo proti gostilničarju prav nič, ali doganjo in dokazano pa je le, da se je na „Jakobovo“ v gostilni v Polju ponoči popivalo, godlo in plesalo, iz česar torej sledi, da je dopisnik v drugem „Domoljubu“, kar se tiče popivanja, godbe in plesa, neresnico pisal. Ali je imel omenjeni gostilničar za godbo in ples dovoljenje, nam ni znano, znano pa bi moralo biti to mero-dajno organom.

(Vrhloga pri Slovenski Bistrici.) Tudi v naši občini smo se kmetje zbudili in hitimo pod prapor odrešilne „Samostojne kmetijske stranke“. Ko smo prvič prejeli „Kmetijski List“, katerega nam je dal naš gerent Anton Mlakar, smo takoj začeli delovati za to, da bi se organizirali in krajevni odbor izvolili. Moram reči, gospod urednik, da se nam je „Kmetijski List“ tako prikupil, da ga ne pustimo več. Že davno smo tak list potrebovali in želeli tako organizacijo, da bi prišel tudi kmet enkrat do svojih pravic in da nas ne bi več trgali „klerikalci“ in „liberalci“, ki nam niso nikdar govorili po svojih listih tako odkrito kakor naš „Kmetijski List“. Hvala vam! Tukaj prirejajo druge stranke svoje shode ali nas ne bodo dobile. Gospoda pozna kmeta samo pri volitvah in pri plačilih. Gospoda ima kmeta celo za osla, to je za žival, ki nese vse, kar se ji naloži na oguljeni hrbet, in ki nosi naloženi tovor toliko časa, dokler na kolena ne pade. Krme pa ta uboga žival ne potrebuje prav posebne, za njo so samo batine. To je bil doslej kmet. Samo robotaj, da bi pa sedel k pogrnjeni mizi, za to pa nisi sposoben. In pri takih gosposkih organizacijah naj bo potem kmet? — Pustite delovanje naše kmetijske stranke v miru! Ravnajte se po izreku: „Cevlje sodi naj kopitar!“ Vas ne brigata in ne smeta brigati naša organizacija in naš plug.

Vrhloški kmetje.

(Zdole pri Brežicah.) Naše „Bralno društvo“, ki ima namen širiti med našim kmečkim prebivalstvom izobrazbo in zmisel za napredek, je imelo v nedeljo dne 21. septembra svoj praznik. Poročil se je naš bivši tajnik, gospod Robert Ivanuš, sedaj nadučitelj v Kozjem, z našo vneto blagajničarko in soustanoviteljico „Bralnega društva“, gospodično Karolino Presnikovo. Na svatbi se je prodal dražbenim potom v korist „Bralnemu društvu“ šopek svežih cvetic za lepo vsoto 709 kron. Izdražil je šopek naš veleugledni posestnik in eden najstarejših Zdolanov, Janez Šoba, ter ga v imenu društva podaril mladi nevesti. Da je bil šopek izdružen za tako visoko vsoto, je na eni strani dokaz, kako priljubljena je bila nevesta pri vseh Zdolanih, na drugi strani pa izpričuje, kako se zavedamo pomena, ki ga ima društvo za napredek kmečkemu ljudstvu. Hvala vam, darovalci, mladi dvojici pa obilo sreče na potu skozi življenje.

(Dobova.) Dne 5. septembra je bil pri nas shod „Kmečke zveze“. Kot govornika sta nastopila neki Krajnc iz Zgornje Pirovšče in še nek drug nepoznanec. Udeležba je bila krasna! Prvi govornik je pozdravil očete, matere, fante in dekleta, več ga nismo slišali, ker so pokazali samostojni očetje in samostojne matere, da so že organizirani, da njegove duhovitosti ne rabijo in so mu za slovo rekli, naj kot kmet k nam pristopi in „adijo“.

(Kalobje v celjskem okraju.) Na nedeljo dne 14. septembra po rani sv. maši je sklicala „Samostojna kmetijska stranka“ za našo župnijo na vsestransko željo občinarjev h „Krepencu“ javen ljudski shod, ki se ga je udeležilo poleg kmetov in kmetov iz Kalobja velikansko število romar-

našo stranko. Kar mu manjka izobrazbe, to hoče v tem svojem članku nadomestiti z bedasto, zagrizeno sirovostjo. Na nekem zborovanju dne 4. oktobra v Ljubljani (dvorana Union) je pripadnik socialnodemokratske stranke navduševal zborovalce s tem, da jim je pravil, da imajo socialisti toliko moči, da, še preveč moči, da lahko vladi ukažejo, da mora biti naslednji dan kilogram fižola po 16 vinarjev. S takim postopanjem kmeta ne boste dobili na svojo stran.

Tudi mi smo za to, da se znižajo cene, ali ne samo cene kmetijskih pridelkov, marveč dosledno — vse cene. Tistim živlom pa, ki smo jih s trudom in zaradi sedanje vsesplošne draginje pridelali z ogromnimi stroški, pa cene ne moremo znižati in je taka zahteva neutemeljena, pa naj jo izusti kdorkoli.

Zato, socialisti, ako hočete biti pravični in pošteni, ter ako hočete, da bomo prijatelji — roke proč od nas!

Kmet, ti pa pomisli, kakšna imenitna divjčina moraš biti, ko te vsi lovijo, vsi te hočejo imeti v svojih vrstah. Vsi te želijo imeti med seboj: liberalci, klerikalci, socialisti in ne vem kdo še. Vsi te hočejo odrešiti, vsi se pulijo za to, kdo ti bo bolje pomagal, samo tega ti ne privoščijo, da bi se osvobodil jerobstva in bi se združil v svoji lastni stanovskopolitični organizaciji, v svoji „Samostojni kmetijski stranki“. VEDI, kmet, da tem tvojim prijateljem ni mar za tvojo dobrobit, ampak strah jih je, kaj bo, ako se združiš in organiziraš v svoji stranki. Tega se bojijo in to hočejo preprečiti za vsako ceno.

Prerojenje.

Zivimo v dobi prerojenja. Vse stranke, vsi stanovi, vse organizacije, prav vse se pripravljajo in išče zaščite, obrambe in opore za novi boj, za svobodo in za obstanek.

Vsakdo čuti danes nekako potrebo organizacije bolj kot kdaj popreje, ko so se odigrali najstrašnejši, najpodlejši strankarski boji, in to ne le na škodo posameznikov, marveč na škodo celokupnega naroda in na škodo tistih mas, katere so padle kot žrtve za obstoj gotovih strank in za dobrobit njih voditeljev.

Poglejmo stvar nekoliko поблиže. V čigavo korist in dobiček se je vsa ta strankarska borba odigravala? Vse stranke — klerikalna, liberalna, socialnodemokratska — so imele svoje programe, četudi ne vse najboljše.

Resnica je, da so vse stranke bile polne obljub in to posebno ob času volitev, ko so bile preprostem volilcu na razpolago najelegantnejše kočije in izvrstni gulaži. Resnica pa je tudi, da so te stranke in boj za njih nadvlado zahtevale gotove žrtve. Ob času volitve so ti poznale vse sloje, vse stanove, da celo tuje narodnosti so jim dobro došle v tem umazanem boju za nadvlado. Obljubljalo se je na shodih vse mogoče in nemogoče. Videlo in slišalo se je gotove gospode v elegantnih frakih, kateri so obljubljali kmetu najnovejše pluge, ki naj bi kmetu skoraj sami orali trdo zemljo. Slišalo se je tudi okroglo, dobro rejene gospode in njih agitatorje, kateri so obljubljali kmetu, obrtniku, trgovcu, malemu uradniku i. dr. boljše bodočnost. Gotovi gospodje so tudi govorili, da delavcu ne bo treba več delati, če bo volil njih listo.

Kratko rečeno: obljube za bodočnost, storjene od strank volilcem ob času volitev, so presegale najslajše sanje o paradizu. Kaj so pa te stranke storile v resnici, ve vsak posameznik prav dobro, najbolje pa vedo to kmeti, obrtniki in delavec.

Bližajo se najnovejše volitve in z njimi čas obračuna. Komu naj danes po tolikih preizkušnjah zaupamo? „Svoji k svojim“ bodi geslo! Kmet zastopaj kmeta, obrtnik obrtnika itd.! Stanovske organizacije morajo na dan in le-teh zastopniki naj nam pripravijo boljše bodočnost na zdravi gospodarski podlagi.

Kmet in draginja.

V „Slovenskem Narodu“ z dne 3. oktobra se neki dopisnik neopravičeno zaletava tudi v kmeta, ko šiba nerodne prehranjevalne razmere po mestih. V tem dopisu dela vročo kri tudi proti kmetom in čisto po nepotrebnem. Mi smo poslali uredništvu „Slovenskega Naroda“ uradni odgovor kot pojasnilo, a uredništvo „Slovenskega Naroda“ je priobčenje odklonilo. Menda

se je uredništvo balo, da bi ta naš članek utegnil vročo kri pomiriti. Naš uradni odgovor se glasi: Pod naslovom „Ne izzivajte“ biča nekdo v „Slovenskem Narodu“ z dne 3. oktobra sedanje res nerodne prehranjevalne razmere v Ljubljani. V ostrih besedah in upravičeno biča verižnike, a v isto malho z njimi meče nazadnje tudi kmete in jih izzivalno svari. Dela jim s tem krivico, kajti kmet ni eden tistih, ki bi mu bilo vseeno, če domačin lakote pogine, samo da on svoje pridelke dražje proda. Dobro se zaveda, da smo drug drugemu potrebni. V seji izvrševalnega odbora „Samostojne kmetijske stranke“ z dne 29. septembra so kmetje sklenili resolucijo, katera je bila odposlana pristojnim oblastim. Naslednja dva odstavka iz te resolucije jasno pokažeta kmetovo dobro voljo in pošteno mišljenje. Glasita se: „Sedanje cene kmetijskih pridelkov so odločno prenizke z ozirom na naše produkcijske stroške. V predvojnih, za kmeta neugodnih razmerah, ko se je moral leto za letom zadolževati, si je kmet vendar mogel kupiti z izkupičkom od 500 kg krompirja prav dobro obleko, a pri današnji draginji si more kupiti le slabo obleko za izkupiček od 1000 do 1500 kg krompirja. Kmetje vemo, da si mestni konsument pri takih cenah, ki bi mogle zadovoljiti nas producente, povečini res težko nabavlja svoj živež, zato pa naj bi merodajne oblasti skrbele, da dobimo kmetje svojih potrebščin dovolj in po takih cenah, ki bi znižale naše produkcijske stroške, obenem pa naj bi merodajne oblasti poskrbele, da bi se mogel konsument vsako leto s producenti naravnost dogovoriti glede cen in direktne nabave. Tem potom bi bilo odpravljeno verižništvo in paritsko prekupčevanje, oskrba konsumentov bi pa bila gladko izvršena in zagotovljena.“

To pojasnilo je na našo prošnjo lojamo priobčila „Jugoslavija“ in je s tem pravočasnim priobčenjem tudi znatno pripomogla uveriti zbegane nepridelovalce, da slovenski kmet ni tak, kakor bi ga nekaterniki radi naslikali.

Priznamo, da se tu pa tam tudi med kmeti najde kateri, ki rad moli zlato tele, toda po enem se ne sme soditi vseh. Ljudi, ki pretiravajo, najdete v vseh stanovih.

Saj bi tudi mi mogli udrihati po nepridelovalnih uradnikih in delavcih, ako bi hoteli po obnašanju posameznika z vso silo naslikati vse nepridelovalce za take kot je dotični posameznik. Ozmimo se n. pr. na govornike s protestnega shoda nepridelovalcev, ki je bil dne 4. oktobra zvečer v dvorani hotela „Union“. Tam je neki govornik omenjal, da, ako hočejo organizirani nepridelovalci zaukazati vladi, da bo drugi dan kilogram fižola po 16 vinarjev, pa bo morala vlada reči „da“. Vsakdo izmed poslušalcev je moral vedeti, da vlada nima pri naših cenah ničesar opraviti in je menda tudi smatral tak govor le kot primer, s katero je hotel pokazati govornik moč njihove organizacije.

Seveda stvar ne bi bila tako enostavna. Vsekako pa take besede zadenejo v živo. Mi pa zaradi teh besedi še ne bomo rekli, da nas hočejo nepridelovalci zadušiti. Priznamo jim njihove pravice, a naših si tudi ne pustimo kratiti.

Kmetje se dobro zavedamo, da smo mi tisti, ki bomo v prvi vrsti pomagali, da bo vsakoletna državna bilanca aktivna, vemo, da bomo to dosegli le z izvozom.

Ta izvoz pa hočemo imeti urejen tako, kot smo že opetovano zahtevali. Uredi naj se valuta, uredijo naj se zaslužki uradništva in delavstva, kajti velike plače jim še ne zagotovijo spodobnega življenja, uredijo naj se davki, ustvari naj se zakon za obdavčenje vojnih bogatašev, uredijo naj se cene kmetijskim potrebščinam itd. Ko je to urejeno, naj bi se zastopniki nepridelovalcev z zastopniki pridelovalcev dogovorili glede cen glavnih živežnih potrebščin in načina direktne nabave, s čimur bi bila za vselej izključena verižništvo in prekupčevanje. Mesta bi na ta način mogla biti pravočasno preskrbljena, ostalo bi prišlo v poštev za izvoz.

Kdaj bo prišlo do takih dogovorov, ne vemo. (Vsekako mi to želimo), kako o tem mislijo stranke, ki danes vladajo državo in katerih skrb bi morala biti, da domačin ne bi trpel lakote, tega pa ne vemo, sumimo pa, da za take stvari te vrste gospoda nima niti zmisla niti časa. „Slovenec“ in „Slovenski Narod“ se dan za dnem prepirata, mečeta si razne ljubeznive očitke in delata hudo kri. Besedičita in modrujeta o vrlih raznih ministrov, kako pa bi se dalo odpo-

moči socialni bedi — za to se ne brigata. Kakor je stara navada in kar je najlažje, to delata: mlatita prazno slamo!

Kmečko razredno stališče.

Jožef Jenko.

Naši nasprotniki, osobito glavni glasili SLS. „Slovenec“ in „Domoljub“, kakor tudi žvrgolevčki JDS. v „Domovini“, zavzemajo stališče, kot da smo mi napačno ravnali, ko smo proglasili kmečko razredno stališče kot podlago za „Samostojno kmetijsko stranko“. Ne gre jim v glavo, da bi trpin kmet prišel v javne zastoje, ter bi v javni upravi v prid svojega stanu tudi odločeval. Mislijo še vedno, kmet naj bo pod kuratelno in skrbstvom bodisi klerikalne, bodisi liberalne buržoazije. Po njih zmedenih nazorih naj bi kmet od jutra do večera trpel kakor delovna živina, da bi prideloval živež meščanom, plačeval ogromne davke in naklade za one škrice in mestne „milostljive“, katerim se delati ne ljubi, da bi jih varoval po raznih bojiščih in nosil svoje življenje in zdravje v nevarnost. Tega vsega si žele. Očitajo nam, da smo proglasili v svojem „Kmetijskem Listu“ razredni boj, to je boj kmeta proti vsem drugim stanovom. Kdor list pazno prečita, ne najde tega v njem, pač pa, da zavzema stranka **razredno stališče**, to je, da je vse njeno delovanje posvečeno dobrobiti kmeta in kmetijstva.

Da zavlada pravično razmerje med drugimi stanovom in med kmečkim stanom, priti mora slednji do svoje veljave. To si bo pridobil edino le z bojem, edino le s svojim delom, s svojo lastno politično organizacijo v prvi vrsti. Po milosti raznih strank, buržoazijskih stanov ali celo birokracije (kanclijske gospode) kmet do moči in veljave prav gotovo ne pride. Povejte nam, kje je ljubezen škricev takrat, ko išče neuki kmet pomoči, pa ga nažene taka gospoda z „zabitim kmetom“, ali kje je ljubezen takrat, ko pride kmet k vojaški oblasti z vsemi potrebnimi dokumenti, da bi se mu preložila orožna vaja na ugodnejši čas, pa ga tam navzočni častnik ozmerja in ošteje. Prvič je treba, da boste krščansko ravnali vi drugi, ki kmeta odirate, **potem šele nam o tem pridigujte!**

Ko pride kmet potom organizacije s svojo lastno silo do veljave, ki mu gre, tedaj bo kmet gotovo izkazoval ljubezen in pravico drugim stanovom. Saj vendar hočemo pravično razmerje, ne pa takega, da bi bil kmet le pridna čebelica.

Pravite, s stališča našega kmeta je to skrajno nevarno. Baš nasprotnega mnenja smo mi.

Dobro vemo, da stoji socialna demokracija na stališču popolne razdelitve zasebne lastnine. Tudi vemo, da prinaša socialna demokracija po svojem časopisju in agitatorjih boj na kmete, da loči zemljaka in polzemljaka (gruntarja in polgruntarja) od najmanjših posestnikov, bajtarjev in kmečkih delavcev. S to agitacijo bodo pričeli „rdeči bratje“ vse bolj, čim bolj se bodo bližale volitve, ker čim večji razdor na kmetih, tem bolj pojde njih setev v klasje.

Mi kmetje zavzemamo v tem oziru načelno vse drugo stališče, nedotakljivost zasebne lastnine, nerazdeljivost zemlje, do katere zahteve smo zakonito upravičeni, ker naši predniki te zemlje niso v dar dobili, pač pa jo z denarjem odkupili. Razmerje kmečkega gospodarja do svojega delavca, do svojega hlapca je pa popolnoma družinsko, vsaj oba zajtrkujeta, južinata kakor tudi večerjata eno in isto jed, iz ene in iste sklede.

Vzemimo še najmanjšega zemljiškega posestnika, bajtarja in hišarja (kajzarja). Ali ni on v svojem prostem času delavec, oziroma obrtnik (tesar, čevljar, krojač) in zemljiški posestnik. Z zemljiško posestjo vzdržuje svojo obrt in se tako dostikrat uspešneje bori za svoj gospodarski obstoj kot njegov tovariš — kmet, ki nima nobene postranske obrti.

Nam predrzno očitajte, da so naši voditelji polirji in mlinarji, gostilničarji, mesarji itd., ako imajo slučajno poleg posestva, katero jih v glavnem živi, še kako stransko obrt.

K temu govori še jasna človeška pamet, da se za korist prav vsakega stanu more in hoče zavzemati samo pripadnik tega stanu, torej po načelu: kmet za kmeta. Da odvrnemo komunistično misleče socialne demokracije pot v kmečke vrste, moramo te naše vrste strniti in združiti.

jev od blizu in daleč, ker je bila ravno ta dan velika romarska slavnost. Vrli kmečki govorniki, ki so prihiteli na našo goro, so vsestransko razložili strankin program, spretno kazali na škodljivost tega, da kmet ni organiziran, in dokazovali, da zamore kmet le v „Samostojni kmetijski stranki“ pričakovati varstvo svojih pravic. Zborovalci, kateri so velikanski zborovalni prostor popolnoma napolnili, so govorom živahno pritrjevali in sklenili zanesti misel, da se kmetje brez razlike prejšnje pripadnosti k drugim strankam tesno oklenemo „Samostojne kmetijske stranke“ in njenih kmečkih voditeljev. Z velikanskim navdušenjem so bile sprejete različne resolucije za izboljšanje gospodarsko-političnega položaja slovenskega kmeta. Zborovalci iz drugih daljnjih župnij so se obračali do kmečkih govornikov s prošnjo, da se taki shodi skličejo v vsako župnijo, da se da na ta način vsem kmetom naše lepe Slovenije priliko, seznaniti se s strankinim programom. Zborovalci so ostro obsodili pisavo „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“, ker na tako ostuden in lažnjiv način blatita najboljše naše kmetske buditelje in našo prekorsno stranko. Izvolil se je krajevni odbor, kateremu predseduje domači župan, tovariš Marko Teržan. Oglasilo se je mnogo naročnikov na „Kmetijski List“, ki edini neustrašeno brani kmetijske koristi.

(Jurklošter pri Laškem.) Z velikim zanimanjem zasledujemo tudi mi Jurklošterčani silno gibanje tako zaželjene „Samostojne kmetijske stranke“, ki si je nadelo nalogo, da se neustrašeno bori za dosedaj popolnoma neuváževani kmečki stan. Ko je začel izhajati naš prijatelj „Kmetijski List“, smo se nanj v večjem številu naročili. Zeleli smo si samo, da pride kdo med nas, ki bi seznanil tudi širše kroge z idejami in cilji stranke, o kateri ve „Slovenski Gospodar“ toliko strašnega povedati. SKS. je sklicala za dan 21. septembra javen shod v Jurklošter h Gradu. Po sv. maši se je začel valiti mogočni val kmetov, kmetič in kmečkih sinov proti zborovališču. Nabralo se je toliko kmečkega občinstva, da nismo mogli v gostilni zborovati. Kmečki govornik je s priprostimi besedami razložil strankin program, ožigosal počenjanje starih strank, ki so med seboj tekmovali v agitaciji za vojno navdušenje. Osobito so se zgražali zborovalci, da takozvana „Kmečka zveza“ ne računa s kmetom, in da ni niti za las boljša kot liberalci, da je poslala v narodno predstavništvo edinega kmeta Piška, drugače pa samo gospodo. Osvetlil je tudi grozno škodo, ki jo trpi naš kmečki narod zaradi zavlačevanja valutnega vprašanja v korist vojnim dobičkarjem in verižnikom. Zborovalci so zahtevali prost izvoz odvisnih kmetijskih pridelkov in odpravo carine na ljudske potrebščine, ki se v državi ne proizvajajo. Sprožila se je marsikaka koristna misel. Zborovalci so tudi glasno pritrjevali zahtevi po splošni državni zavarovalnici za poljske pridelke, za živino itd., kakor tudi za splošno državno ljudsko zavarovanje za starost in onemoglost. Da so padle besede govornikov na rodovitna tla, je pokazal poziv za naročevanje „Kmetijskega Lista“ in za pristop k stranki. Ta shod je bil prvi v laškem okraju. Jurkloštru naj sledijo tudi druge občine laškega okraja.

(Sv. Juri ob Taboru.) Pri nas je bil dne 28. septembra shod „Samostojne kmetijske stranke“, ker tudi mi nočemo več biti ponižni hlapčoni drugih političnih strank. Toliko je nas kmetov, pa doslej nismo imeli nobenega političnega zastopstva. Povsod nas je vodila in odirala gospoda. Ti časi morajo nehati in bodo nehali v najkrajši dobi. Kmet se je probudil in stopa na lastne noge. Ustanovitev „Samostojne kmetijske stranke“ smo toplo pozdravili. Nič več nočemo, da bi se mi kmetje med seboj sovražili zato, ker je eden klerikalec, drugi liberallec. Odslej naprej smo samo kmetje, podali smo si bratski roke. Medsebojni strankarski prepiri in medsebojne strankarske mržnje so pokopane. Složni smo in nič več nočemo dajati gospodi prilike, da nas izmolzava. Ustanovili smo krajevne odbore za občine Sv. Juri ob Taboru, dalje za občino Gomilsko in Grajsko vas. Tisti, ki doslej še niso imeli svojega kmečkega glasila, „Kmetijskega Lista“, so ga danes naročili. Vsi gremo na delo in v boj za našo staro kmečko pravdo.

(Valta vas.) Dolenjci smo imeli dne 28. septembra shod „Samostojne kmetijske stranke“. Poslušali smo govornika, ki nam je razložil

program in organizacijo te stranke. Izpredvideli smo, da je ta stranka res prava kmečka stranka in da kmet ne more in ne sme pripadati nobeni drugi politični stranki kot le svoji „Samostojni kmetijski stranki“, v kateri ima govoriti samo kmet. Priglasili so se novi naročniki na „Kmetijski List“.

Goriškim pregnancem.

Gospod Anton Štrekelj, vodja kmetijske šole v Gorici, ki je potoval sedaj po Macedoniji in po Kosovem, polju, svetuje, da bi bilo ugodno napraviti doli cele naselbine z imeni vasi, kakor so bile na Goriškem. Pravi, da so ga posebno mali kmetje, zelenjadarji in vinogradniki že doma prosili, naj jim preskrbi izselitev. Gospod Štrekelj je potoval tudi po Prekmurju, kjer sem tudi jaz že bil. Za vrtnarstvo je podnebje v Prekmurju premrzlo v primeri z onim v Bački in Macedoniji. Sicer pa bode v Prekmurju težko kaj dobiti za naše ljudi, ker je dovolj domačih, ki so bili do zdaj brez zemlje in so hodili delati k velikašem. V obojestranskem interesu je, da vzame vlada to vprašanje resno v pretres in ga čim preje reši.

Ivan Mermolja.

Gospodarstvo.

(Cene fižolu.) Doznavamo, da se Švicarji zelo zanimajo za nakup našega fižola. Za kilogram ponujajo po 1 frank (K 8-50). Za fižol, ki se bo izvozil na podstavi kompenzacijske pogodbe v Avstrijo, se doseže menda v kontingentu cena K 4-30, izven kontingenta pa K 7-50 za kilogram. Kontingent fižola, ki je določen za izvoz v Avstrijo, je sklenjen na 300 vagonov in je med temi 100 vagonov ameriškega fižola. Ta kontingent z ozirom na celokupni pridelek fižola v Jugoslaviji ni visok. Slovenci pridelujemo veliko fižola in ga bomo imeli za izvoz nekaj 100 vagonov, ko pokrijemo domače potrebe. V naši državi imajo razni špekulantje še velike množine starega fižola, ki so ga nakupili po 2 do 3 krone za kilogram. Ta fižol naj se izvozi tako, da bo vračunan v kontingent, naš letošnji pridelek pa se mora izvažati izven kontingenta. Na ta način bomo kmetje upravičeno dosegli višje cene, kakor jih nam sedaj nameravajo diktirati tukajšnji prekupci. Umestno bi bilo, da se kmetje združimo in si ustvarimo možnost, da bi sami izvažali ta pridelek.

(Slabo žigosani bankovci.) Ker prihajajo delegaciji ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani vedno in vedno pritožbe, da se zasebniki in čestokrat celo javni uradi branijo sprejemati bankovce z nejasnimi, nečitljivimi ali zabrisanimi žigi, se ponovno razglša, da so po izrecnem naročilu ministrstva financ z dne 25. julija 1919., J. br. 1922, vsi javni uradi zavezani, da brezuvetno sprejemajo takšne bankovce. Ti bankovci so potemtakem polnoveljaven in ni torej tudi noben zasebnik upravičen, jim odrekati zakonito plačilno moč. Izvzeti so poleg nežigosanih le očitno krivo žigosani bankovci, to so taki, ki nosijo kak brezdvomno neveljaven žig, n. pr. odtis pečata kake zasebne osebe ali odtis kovane drobiža itd. Pripominja se še, da bo finančna deželna blagajna v Ljubljani zanjepred nasledno odklanjala zamenjavo pomanjkljivo žigosanega denarja. Takšna zamenjava je brez pomena, ker nima blagajna niti časa niti dosti osebja, da sproti na novo žigosa vse pri njej se stekajoče bankovce, in je torej primorana, spravljati bankovce take, kakršne dobi, zopet v promet.

(Kmetijsko-gospodinjski tečaj v Ljutomeru.) Ljutomerska kmetijska podružnica je pri poverjeništvu za kmetijstvo izposlovala, da bo v Ljutomeru od dne 3. januarja do dne 15. marca 1920. prvi kmetijsko-gospodinjski tečaj. Za primerne prostore je preskrbljeno v bivši nemški šoli. V tečaj se sprejme le do 20 gojenk, ki so dovršile 16. leto. Stroške za prehrano in stanovanje morajo nositi dekleta sama in se morajo zavezati, da bodo tečaj obiskovala od začetka do konca. Prijaviti se je treba z lastnoročno pisano prošnjo pri načelniku kmetijske podružnice v Ljutomeru s pripombo očeta ali varuha, da se strinja z obiskom tečaja in da nosi vse stroške. Prijave se sprejemajo do dne 1. novembra t. l.

(Velik konjski semenj,) posebno za žrebeta, bo dne 13. oktobra v Grabštanju na Koroškem.

Interesenti se opozarjajo, da pridejo naprodaj toplokrvni konji angleške polkrvne pasme. Ljubiteljem konjskega športa se ta semenj najtopleje priporoča. Tudi pristojna vojaška oblast se zanima za ta semenj, ker se iz tega okraja rekrutirajo najboljši remont. Grabštanj leži ob južni železnici, zadnja postaja pred Celovcem. — Zupanstvo občine Grabštanj.

(Iz Savinjske doline.) Kupčija s hmeljem je pri kraju. Če ima še kak kmet hmelj, ga lahko proda kilogram po 30 kron. Letos so nas savinjske kmete krščeni in nekrščeni Židje opeharili za več stotisočev. Pa krščeni so še hujski kakor nekrščeni. Žid sedi lepo v Zalcu ter pošilja svoje krščene agente na deželo; in ti agenti znajo tako sladko govoriti, da kmet slednjič verjame ter proda hmelj, ne vedoč za dnevno ceno, za nekaj kron ceneje. Tudi mene je tak agent opeharil za nekaj sto kron. Kakor mi je pravil neki kmet, je en sam tak agent iz Zalca zaslužil en dan beri: petnajst tisoč kron. Premislite, hmeljarji, koliko se morate truditi vse leto, pa še ne dobite toliko za hmelj, kakor zaslužijo ti agenti en dan. Treba bo res, da vzamemo kmetje sami trgovino s hmeljem v roke, da nas ne bodo mogli več skubsti razni prekupci ter na naš račun bogateti. Vse to kaže, kako potrebna nam je kmečka organizacija, ker le v organizaciji, tako v politični kakor v gospodarski, je naša moč. Dragi kmetje! Vsi v „Samostojno kmetijsko stranko“, ker edino v ti stranki se zastopajo kmečke koristi.

Kmet-hmeljar.

Politične vesti.

(Čehi pozdravljajo ustanovitev naše „Samostojne kmetijske stranke“.) Od tajništva češke agrarne stranke v Pragi smo prejeli tole pismo: „Mili bratři! S radostí uvítali jsme Vaši zprávu, že chcete založiti samostatnou agrární stranu ve Vašem státě. Milerádi budeme snahy Vaše po osamostatnění výrobních vrstev zemědělských ze všech sil podporovati. Přejeme Vašemu jednání dalšího plného zdaru, vyprošujeme si zprávy Vaše a jsme s pozdravem oddáni Sekretariát Republikanské Strany Česko-slovenského Venkova“ (Podpis.)

(Ministrska kriza v Belgradu še ni rešena.) Kakor poročajo listi, je predložil z rešitvijo krize poverjeni designirani ministrski predsednik dr. Trifkovič regentu listo o sestavi novega kabineta. Regentova želja je bila, da se sestavi koncentracijska vlada, česar pa Trifkovič ni mogel doseči. Regent vsled tega od drja. Trifkoviča sestavljene liste ni sprejel, nakar je dr. Trifkovič vrnil regentu svoj mandat za sestavo vlade. Regent je nato poveril mandat za sestavo kar najširšega koalicijskega kabineta predsedniku narodnega predstavništva drju. Pavloviču.

(Vesti o mobilizaciji neresnične.) Iz Lyona se poroča: Ameriška mirovna delegacija je prejela dne 3. oktobra poročilo generala Andrews, poveljujočega ameriškega generala v Adriji, da Jugoslovani vse poskušajo, da bi se ognili spopadu z Italijani. Jugoslovansko poslanstvo v Parizu je uradno izjavilo, da so vse vesti o mobilizaciji v Jugoslaviji popolnoma neresnične.

(Jadransko vprašanje.) Listi poročajo, da odide Tittoni v Pariz, da doseže končno veljavno ureditev jadranskega vprašanja na podstavi poravnave in da poravna tudi reški spor na miren način še pred volitvami. Socialistično gibanje v Italiji postaja čim dalje opasnejše.

(Wilson na smrt bolan.) Po ameriških poročilih je Wilsonova bolezen zelo nevarna in izvira najbrže od prenapornega delovanja na mirovni konferenci in na domačih ameriških shodih. Wilson vso zaužito hrano vedno izbljuva.

(Italijani so zapustili Kotor) in so odšli v Drač.

(Italijanska vojska drži z D'Annunziem.) Tako poroča holandski Nieuw Bureau.

(Francozi in Srbi), kar jih je še bilo na Reki, so isto zapustili.

(Denarne zbirke za D'Annunzia) znašajo doslej že okoli 800.000 lir.

(Zapora nad Reko je odpravljena.) Sedaj prihajajo redno vlaki iz Trsta in iz Italije v Reko, polni živeža, streliva in vojaštva.

(Italijanski socialisti so za sporazum z Jugoslavijo.) Tako je izjavil časnikarjem socialistični poslanec Turati.

(Bivši avstrijski ministrski predsednik doktor Moric Seidler) in njegova ministrska tovariša dr. Mataja in dr. Redlich so se ponižali na stopnjo skromnih profesorjev in predavajo na dunajskem vseučilišču. Pred kratkim so ti možje še strahovali avstrijske narode, sedaj pa že premišljajo o minljivosti posvetne slave.

Razne vesti.

(† Franc Kušar.) Dne 5. oktobra je umrl dobrovski kmet Franc Kušar, ki je bil naš zvest pristaš in odličen borilec za kmečko svobodo. Bil je predsednik naše krajevne organizacije na Dobrovi. Star šele 40 let, je legel v prezgodnji grob. Bodi mu lahka rodna zemlja! Njegovi rodbini izrekamo odkritosrčno sožalje.

(† Dr. Lovro Pogačnik.) Dne 5. oktobra popoldne je umrl v Ljubljani po daljšem bolehanju gospod dr. Lovro Pogačnik, vladni svetnik in narodni poslanec v Belgradu. Bil je važna osebnost v SLS. in voditelj „Orlov“. V Avstriji je kot poslanec zastopal postojnski okraj.

(Uradne ure pri sodiščih.) Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani je določilo za okrožno in okrajno sodišče v Novem mestu ter za okrajna sodišča v Kočevju, Kostanjevici, Metliki, Mokronogu, Trebnjem, Žužemberku, Ribnici, Velikih Laščah in Višnji gori za čas

od dne 15. oktobra 1919. do dne 15. aprila 1920. uradne ure ob delavnikih od osmih do dvanajstih dopoldne ter od ene do treh popoldne.

(Cenzura za italijansko pošto.) Na p. št. 1986 IV. armijske oblasti se je ustanovila v Ljubljani vojaška cenzura za pošto, ki prihaja iz Italije in z ozemlja, ki so ga zasedle italijanske čete. Pri imenovani cenzuri se cenzurira tudi vsa pošta, namenjena v zgoraj omenjene kraje.

(Demonstracije zaradi živil v Celovcu.) Dne 1. oktobra so bile v Celovcu demonstracije zaradi pomanjkanja živil. Ljudje so klicali pred deželno vlado: „Wenn es nicht besser wird, gehen wir die Jugoslaven holen!“ (Če ne bo boljše, pojdemo po Jugoslovane!) Nekaj mesarjev je reklo, da se ne dobi mesa preje, dokler ne pridejo Jugoslovani.

(Dva navdušena Nemca), ki sta se pred kratkim vrnila iz Avstrije v Velikovec, sta menila, da lahko svobodno ščuvata proti naši kraljevini, menda za to, ker jih niso takoj sprva prijeli in izročili sodišču. Ker jima je greben vendarle preveč zrastel, so uvedli proti njima sodno preiskavo, kateri pa sta se odtegnila s tem, da sta jo jadrno pobrisala v Avstrijo. „Neues Grazer Tagblatt“ je sedaj silno ogorčen zaradi tega. Imel bi pač rad, da bi naša oblastva mirno trpela rogoviljenje vsenemških hujskačev na Korškem.

(Smrtna obsodba.) Porotno sodišče je obsodilo na smrt na večalih Ivano Marvodiševsko, 47letno posestnico iz Podloža (občina Ptujška gora), ker je zavedla 18letnega Joška Šoštarka, da je njenega moža, ki se je domov vračal, udaril po glavi tako močno, da je na licu mesta umrl. Šoštarko je bil obsojen na osem let težke ječe. Oba obsojenca sta priznala svojo krivdo.

(Nezgoda na železnici.) V Zagreb je došla cirkuška umetnica Ema Grossmayer s soprogom. Na kolodvoru sta se hotela potnika pred nadaljevanjem vožnje okrepati v restavraciji. Vlak pa je pričel takoj odhajati. Grossmayer je hotela skočiti na voz, pa je pri tem tako nesrečno padla, da so ji kolesa odrezala nogo pod kolonom.

Listnoca uredništva.

Vsem cenjenim sotrudnikom izporočamo, da zaradi pomanjkanja prostora ne moremo priobčevati vseh člankov in dopisov sproti. Vse pride na vrsto. Le pridno naprej v delu za kmečko osamosvojitve. Velik in močan je še krog naših nasprotnikov, a z vzdržljivostjo in žilavo pridnostjo jim gremo lahko brez skrbi nasproti. Vsakdo naj vselej in povsod dramatično poučuje z besedo in s peresom.

Načelnštvo „Samostojne kmetijske stranke“ naznanja vsem somišljenikom, da je strankin zvesti in neutrudni prijatelj, borilec za kmečko osvoboditev, kmet

Franc Kušar,

predsednik krajevne organizacije SKS. na Dobrovi,

v nedeljo dne 5. oktobra predpoldne, star šele 40 let, mirno v Gospodu zaspal. Njegove zemeljske ostanke so položili v torek dne 7. oktobra v prezgodnji grob.

Naj v miru počiva blagi mož!

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1919.

Dipl. agr. A. Jamnik,
tajnik SKS.

Jakob Kušar,
načelnik SKS.

Krajevni odbor SKS. na Dobrovi pri Ljubljani naznanja vsem somišljenikom pretužno vest, da je njegov priljubljeni, zvesti in delovni predsednik, gospod

Franc Kušar,

posestnik pod Smreko pri Dobrovi,

v nedeljo dne 5. oktobra predpoldne, šele 40 let star, izročil svojo blago dušo Vsemogočnemu. Zemlji, katero je tako ljubil, so izročili njegovo truplo v torek dne 7. oktobra.

Sv. maše zadušnice se bodo opravile v župni cerkvi na Dobrovi.

Naj mu bo pri Očetu bolje, kot mu je bilo v tej solzni dolini!

Na Dobrovi, dne 7. oktobra 1919.

Anton Dolinar,
tajnik.

Mali oglasi.

Stiskalnico za sadje in grozdje proda
Mihael Kavčič,
kovač v Kosezah pri Ljubljani.

Restavracija Krvarič (prej Parles), Ljubljana,
Prešernova ulica št. 9,
se priporoča.

Kmetje!

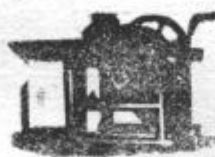
Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za »Male oglase« 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. Denar pošiljajte vedno naprej!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani,

r. z. z. n. z.
Obrestuje hranilne vloge po 3%. Sprejema vloge na tekoči račun. Čekovni promet. Eskont in inkaso menic. Lombardiranje vrednostnih papirjev. Stanje hranil. vlog nad 50,000.000 K. Rezervni zakladi nad 1,100.000 K. Ustanovljena leta 1881.

Priporoča se tvrdka
Josip Petelinc v Ljubljani
na Sv. Petra nasipu št. 7.

Zaloga šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo in zaloga njih posameznih delov za vse sisteme. Istotam potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.

MLATILNICE

za ročni in vratilni pogon, vratila (gepelne), čistilnice, trijerje, slamoreznice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mlince, brzoparilnice, stiskalnice za seno in druge poljedelske stroje ima vedno v veliki izbiri v zalogi
FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp.

„IMPEX“

importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani.

Tvrdka „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in uvozne trgovine, preskrbuje domačo industrijo s potrebnimi surovinami in izvažata industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim blagom ter prevzema vse trgovske transakcije z inozemstvom.

Kupuje, izdeluje in izvažata vsakovrstne lesne izdelke. Za časa prehodne dobe pospešuje družba izmenjavo blaga z inozemstvom, da ščiti domačo valuto. Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva na vseh svetovnih tržiščih.

Kupujem vse deželne pridelke

po najvišjih dnevnih cenah in prosim, da se mi stavi ponudbe.

Kmetje, svarim vas, da ne prodajate svojih pridelkov v izgubo različnim prekupcem, med vojno nastalim vojnim trgovcem. Svoji k svojim!

Fran Zebal, trgovec in posestnik v Rudniku pri Ljubljani, ob Dolenjski cesti.

Primešaj Mastin krmil!

Če živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, valed tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmil enkrat na teden pest praška **Mastin**. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se ga primeša dvakrat na teden. Prašek **Mastin** je dobil najviše kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**; ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. Pet zavojev praška **Mastin** zadostuje za šest mesecev za enega prasiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja smejo prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa konsumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici **Mastina**, to je

v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Pet zavojev (paketov) **Mastina** stane 17 K 50 v poštne prosto na dom. Od tam se pošlje **Mastin** s prvo pošto na vse kraje sveta.